

6 RITNINGS- ANVISNINGAR VID YTGRUNDLÄGGNING

6.1 Allmänt

Den information som behöver nå ut på arbetsplatsen för att ett byggnadsobjekt, och i detta sammanhang främst geokonstruktioner vid ytgrundläggning skall kunna utföras på planerat sätt, består främst av följande handlingar:

- *Ritningar* t ex schaktplan, spontritningar, grundplan, sektioner, VVS, dränering och yttre ledningar.
- *Beskrivningar* ofta upprättade i anslutning till Mark-AMA-83.
- *Allmänna föreskrifter, anvisningar och råd* t ex Mark-AMA, Standard

Den information, som når längst är den som kan sammanfattas på ritningar utan för långa textavsnitt. Huvudprincipen bör därför bli att för geokonstruktionerna på ritningar ange allt som vid utförandet är av betydelse för konstruktionens funktion och kvalitet. Man måste dock beakta att enligt Allmänna Bestämmelser (AB 72) gäller beskrivningar före ritningar om oklarhet råder. Jfr också RA 83 Mark, sid 29–30. För att kunna få ut också detaljinformation på ritningar kan, i jämförelse med dagens situation, extra ritningar behöva upprättas. Trots detta kan man inte få in all erforderlig information på ritningarna eftersom dessa då skulle behöva tyngas av en mängd text och därmed förlora i informationsvärde. För att informationen i beskrivningar och föreskrifter eller anvisningar även i dessa fall skall nå ut på arbetsplatsen måste direkta hänvisningar göras på ritningar till aktuellt avsnitt i beskrivningen eller annat aktuellt dokument.

6.2 Exempel på ritningsanvisningar

Nedan ges ett antal exempel på sådana förhållanden m m som man på arbetsplatsen för geokonstruktioner bör kunna utläsa av planer, sektioner och text på ritningar eller med hänvisningar

från dessa och som kan ha betydelse för konstruktionens utförande, funktion eller kvalitet.

- *Jordförhållanden* anges översiktligt så att den som skall schakta kan bedöma hur han skall välja redskap och kan säga ifrån om t ex annat material påträffas. Typ av kontroll anges.
- *Bergförhållanden* anges med t ex lutningsförhållanden och bedömd sprickighet så att behov av och metod för sprängning kan bedömas. Typ av kontroll anges.
- *Grundvatten* Ange grundvattenytans nivå så att de som skall utföra schakt vet när grundvatten kan påträffas eller olägenheter därav kan uppstå.
- *Länshållning* Hur skall den göras. Vilken avsänkningsnivå skall uppnås. Kontroll. Tidpunkt för grundvattenpumpning.
- *Mått och måttavvikelser* har ofta stor betydelse för en geokonstruktions stabilitet och sättningar, t ex schaktdjup, släntlutning, fyllningshöjder, spontdjup, avstånd till närliggande konstruktioner etc. Jfr *kapitel 1.52*. Måttavvikelserna beaktas normalt vid dimensionering av geokonstruktioner.
- *Utförande* Ange om speciella metoder, utrustningar, ordningsföljd eller annat förutsatts vid projekteringen. Som exempel kan nämnas:
  - Rörbrunnar med filter har förutsatts i skikt av sand 3,2 m under ursprunglig markyta.
  - Finschakt skall utföras med skopa utan tänder.
  - Packning får göras med *statisk* vält om högst 2 ton totalvikt eller vibroplatta om högst 400 kg. Antal överfarer. Kontroll med vad? När?
  - Schaktbotten får ej beträdas med schaktmaskin, transportfordon eller liknande.
  - Förutsatt största last av maskin på t ex schaktkrön.
  - Schakt under nivån + 32,5 får ej göras förrän dragstag i rad 2 (sektion D-D) satts, kontrollerats och godkänts.
  - För att undvika tjälning av schaktbotten skall denna vid köldgrader efter hand täckas med plastade isolermattor av mineralull med 100 mm tjocklek. Täckningen skall omfatta minst den del av schaktbotten som omfattas av grundplattorna och intill ett avstånd av 1,0 m från dessa. Kontroll av tjälning i schaktbotten utförs med sticksond och Gandahls tjälgränsmätare.